

Elevs ledighet över sex dagar per läsår

Skollagen medger, att en skolpliktig elev får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. (Skollagen 7 kap 18§)

Ansvarig lärare får bevilja sammanhängande ledighet om högst två dagar och totalt sex dagar per läsår. Därutöver *får* rektor bevilja ytterligare ledighet efter en samlad bedömning av elevens studiesituation.

Beaktansvärt i sammanhanget är, att

- det inte rör sig om någon ovillkorlig *rätt* för eleven till ledighet.
- rektors beslut ska föregås av en prövning av omständigheterna, som talar för och emot en anhållan om ledighet.
- för *längre ledighet* föreskriver skollagen, att det måste föreligga *synnerliga* skäl. Föreligger inte sådana skäl, får ledighet inte beviljas. Detta sker i den skolpliktige elevens intresse.
- *Synnerliga skäl* betyder på lagspråk kraftigare skäl – högre ställda krav - än *särskilda skäl*. Lagstiftaren använder sig av båda begreppen och då måste det antas, att det ska vara en påtaglig skillnad mellan de båda nivåerna. Att t ex åka på semester med familjen kan säkert inte i normalfall ens komma i närheten av att vara synnerliga skäl för ledighet. För detta krävs, säkerligen att resan är synnerligen viktig för eleven av något annat skäl. Många gånger kan detta behöva styrkas av någon annan t ex läkare, psykolog eller kurator.
- Verkligheten är många gånger så komplicerad och varierad, att lagstiftaren inte närmare kan precisera de villkor, som måste vara uppfyllda. Rektor har alltså ett friutrymme i förhållande till lagrummet. Hur rektor utnyttjar detta friutrymme är primärt inte en rättslig fråga utan har mer med rektors roll som ledare att göra. En grundläggande faktor, som alltid måste finnas med i bedömningen, är vad frånvaron betyder för elevens studier.
- Med ett förtroendefullt samarbete med hemmen kan de flesta långledighets-ärenden lösas på ett bra sätt. Kan frånvaron kompenseras genom självstudier och vårdnadshavarens medverkan under bortavaran? Vad tillför resan? Hur kan elevens erfarenheter utnyttjas vid återkomsten?
- Rektors beslut avseende frånvaron måste vara förutsägbart och kommunicerat, för såväl föräldrar som lärare på skolan.
- Särskilt stor uppmärksamhet och återhållsamhet i beviljande av ledighet måste förekomma under perioderna för genomförandet av de nationella ämnesproven för eleverna i skolår 3, 6 och 9.